

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ НАН УКРАЇНИ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДУ «Інститут
економіки та прогнозування НАН
України»

«17» березня 2020 р., постанова № 24

Директор

академік НАН України

В.М.Геєць

«17» 03 2020 року

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ І ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ
в ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»

Київ 2020

I. Загальні положення

1.1. *Це Положення регламентує загальні юридичні, економічні та управлінські засади системи виявлення всіх форм академічного плагіату та*

запобігання ним у ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» (далі – Інститут).

1.2. *Цілі даного Положення:*

- дотримання прав інтелектуальної власності;
- підвищення якості організації роботи та навчального процесу;
- формування поваги до інтелектуальних надбань і розвитку навичок коректної роботи з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;
- забезпечення належного кваліфікаційного рівня письмових робіт, що виконуються науковцями, докторантами, аспірантами, здобувачами наукового ступеня доктора філософії та доктора наук;
- дотримання вимог наукової етики та академічної доброчесності;
- стимулювання самостійності при написанні авторських творів та письмових робіт.

1.3. *Положення розроблене відповідно до:*

Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.,

Закону України «Про авторське право і суміжні права» № 3792-12 від 05.12.2012 р.,

Цивільного кодексу України № 435-1V від 16.01.2003 р.,

Статуту «ДУ Інститут економіки та прогнозування НАН України» та інших законодавчо-нормативних документів.

1.4. *Положення спрямоване на запобігання академічному плагіату –* оприлюдненню (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворенню опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства (згідно розділу XI «Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у вищих навчальних закладах», статті 69 Закону України «Про вищу освіту»).

1.5. *Положення зорієнтоване на виявлення академічного плагіату та*

запобігання наступним його видам:

- Некоректне запозичення – запозичення без вказівки авторства може відбуватися за двома напрямками – запозичення форми і запозичення змісту.
- Приховане некоректне запозичення – включення у свою наукову роботу чужих матеріалів із внесенням незначних правок у скопійований матеріал та без належного оформлення цитування.
- привласнення авторства – оголошення себе автором чужого оригінального наукового твору; видання під своїм ім'ям наукового твору, написаного з іншими особами без зазначення їх імен;
- «Самоплагіат» – багаторазова публікація одних і тих же результатів, отриманих автором самотійно.
- Компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання чужих матеріалів з різних джерел без самотійного поглибленого дослідження проблеми, без внесення в них правок, посилань на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

II. Заходи, що вживають для запобігання всім видам академічного плагіату в Інституті

2.1. Система виявлення академічного плагіату та запобігання йому в Інституті поширюється на наукові та навчально-методичні праці наукових працівників Інституту, статті в наукових періодичних виданнях, дисертації докторантів, аспірантів та осіб, прикріплених до Інституту з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії та доктора наук.

2.2. Заходи щодо профілактики в Інституті всіх видів академічного плагіату охоплюють:

- видання та поширення методичних матеріалів з чітким формулюванням вимог щодо написання письмових робіт, наукової етики, коректного використання інтелектуальних здобутків та оформлення посилань на використані в наукових працях матеріали;
- надання науковими керівниками (науковими консультантами) усебічної консультаційної допомоги докторантам та аспірантам на всіх етапах виконання наукових робіт;
- ознайомлення наукових співробітників Інституту, докторантів та аспірантів з нормативною базою, що унормовує виявлення академічного плагіату та запобігання йому;
- інформування наукових співробітників Інституту, докторантів та аспірантів щодо рекомендованих показників оригінальності текстів наукових робіт та відповідальності в разі виявлення фактів академічного плагіату;
- публічний захист дисертаційних робіт, оприлюднення авторефератів та дисертаційних робіт, що захищаються в Інституті, на сайті Інституту;
- введення до навчальних планів підготовки навчальних дисциплін, які забезпечують формування загальних компетентностей щодо дотримання норм наукової етики, коректного використання матеріалів з оприлюднених (опублікованих) джерел інформації та об'єктів інтелектуальної власності;
- розміщення на веб-сайті Інституту «Положення про запобігання академічного плагіату»;
- формування завдань для навчальних робіт з використанням науково-освітніх інновацій, що сприяють розвитку наукової креативності.

III. Порядок виявлення та встановлення фактів академічного плагіату в Інституті

3.1. Виявлення академічного плагіату можливе на всіх етапах

розгляду письмової роботи:

- представлення дисертаційної роботи Вченому секретарю Спеціалізованої Вченої ради;
- представлення науково-методичної праці (монографії, підручника, наукової статті тощо) в редакційну колегію або для розгляду на засіданні Вченої ради з метою рекомендації до друку;
- представлення письмових робіт, що потребують ухвалення на засіданні відділу;
- представлення наукових статей на затвердження редакційній колегії науково-фахових видань.

3.2. До захисту допускають дисертації (монографії), виконані здобувачем наукового ступеня самостійно. Перевірку дисертацій здобувачів наукового ступеня на відсутність академічного плагіату здійснюють на етапі їх представлення на попередній захист у відділі, де вони виконувались. Науковий керівник (науковий консультант) несе відповідальність за перевірку роботи у встановлені строки, прийняття рішення про доопрацювання та повторну перевірку на плагіат, а також про допуск науково-дослідної роботи до попереднього захисту.

3.3. Дисертації (монографії) та автореферати дисертацій осіб, які подаються на захист наукового ступеня доктора філософії та доктора наук, а також відгуки опонентів оприлюднюються на веб-сайті Інституту.

3.4. Виявлення факту академічного плагіату у письмових роботах аспірантів здійснюється на етапі їх подання на перевірку науковому керівникові.

3.5. Висновок щодо низького відсотка оригінальності тексту у письмовій роботі може бути підставою для відмови у прийнятті матеріалів до розгляду (подання дисертаційної роботи до захисту, опублікування матеріалів у фахових виданнях тощо).

3.6. У разі виявлення академічного плагіату у письмовій (науковій)

роботі, що раніше була опублікована (захищеній дисертаційні роботі) особа, що виявила факт академічного плагіату повідомляє службовою запискою заступника директора Інституту з наукової роботи.

3.7. У разі виявлення академічного плагіату у письмовій роботі аспіранта науковий керівник повідомляє про це автора роботи і рекомендує роботу на доопрацювання.

3.8. Факт академічного плагіату у наукових роботах науковців Інституту, докторантів констатується комісією, створеною за наказом директора Інституту під головуванням проректора з наукової роботи; факт академічного плагіату у письмових роботах аспірантів, здобувачів констатується комісією, створеною розпорядженням директора Інституту під головуванням завідувача відділу, де виконувалась робота.

3.9. Вирішення проблемних та спірних питань щодо встановлення факту академічного плагіату в наукових та навчально-методичних роботах наукових співробітників, статтях у наукових періодичних виданнях Інституту, дисертаціях аспірантів та докторантів на здобуття наукового ступеня здійснюється редакційними колегіями науково-фахових видань та на Ученій раді Інституту.

IV. Відповідальність за академічний плагіат у письмових роботах, що виконуються в Інституті

4.1. Наукові співробітники, докторанти, аспіранти, здобувачі наукового ступеня доктора філософії та доктора наук несуть персональну відповідальність за оригінальність інформації, що наведена у письмовій роботі. За академічний плагіат наукові співробітники, докторанти, аспіранти, здобувачі наукового ступеня можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності, як відмова в присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання, позбавлення присудженого наукового ступеня чи

присвоєного вченого звання

4.2. Наукові керівники (наукові консультанти) несуть відповідальність: за попередню перевірку робіт докторантів, аспірантів, здобувачів перед поданням до Спеціалізованої Ученої ради; прийняття рішення про доопрацювання роботи після негативного висновку та повторного подання для перевірки на наявність академічного плагіату.

4.3. Виявлення фактів академічного плагіату можливе на всіх етапах представлення письмової роботи до друку (до захисту), згідно пункта 3.1. даного Положення.

4.4. Встановлення факту академічного плагіату у вже опублікованих наукових роботах є підставою для заборони автору включати ці роботи до переліку науково-методичних публікацій; публікації у яких виявлено факт академічного плагіату (компіляції) не можуть розглядатися у якості наукових робіт, що подаються як результати дисертаційної роботи Вченому секретарю Спеціалізованої Ученої ради при подачі дисертаційної роботи до захисту.

4.5. Встановлення факту академічного плагіату в дисертаційній роботі на здобуття наукового ступеня доктора філософії чи доктора наук є підставою для відмови в присудженні відповідного наукового ступеня та зняття дисертаційної роботи із захисту незалежно від стадії її розгляду та без права повторного захисту.

4.6. Науковий керівник (консультант), офіційні опоненти, що надали позитивні висновки про наукову роботу, у якій було виявлено факт академічного плагіату та голова відповідної Спеціалізованої Ученої ради притягуються до відповідальності згідно з чинним законодавством України.

4.7. Відповідальність наукових працівників Інституту за академічний плагіат визначено їхніми посадовими інструкціями та Правилами внутрішнього розпорядку Інституту.

4.8. Виявлення фактів академічного плагіату в наукових працях наукових працівників береться до уваги при продовженні дії трудового

контракту та при проходженні конкурсу на обрану посаду.

V. Порядок подачі та розгляду апеляційних скарг щодо незгоди відносно виявлення факту академічного плагіату у письмових роботах, що виконуються в Інституті

5.1. У випадку незгоди автора з експертним висновком наукового відділу відносно виявлення факту академічного плагіату в його письмовій роботі він має право у триденний термін з моменту ознайомлення з письмовим висновком подати апеляційну заяву на ім'я заступника директора з наукової роботи.

5.2. З метою розгляду апеляційних заяв науково-педагогічних працівників (викладачів, докторантів, аспірантів, здобувачів) створюється апеляційна комісія в кількості 5 (п'яти) осіб, згідно наказу директора Інституту за поданням заступника директора з наукової роботи. Членами апеляційної комісії в обов'язковому порядку призначаються вчені секретарі Спеціалізованих Вчених рад. Головою апеляційної комісії призначається заступник директора з наукової роботи.

5.3. Засідання апеляційної комісії проводиться головою комісії у 10-денний термін з моменту подачі апеляційної заяви. Про дату та час проведення засідання заявника попереджають у письмовій формі щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядаються за його відсутності. У випадку необхідності отримання уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у декілька етапів з перервою між засіданнями не більше трьох робочих днів.

5.4. За результатами засідання апеляційної комісії формуються висновки, у яких зазначається рішення комісії щодо виявленого факту академічного плагіату у письмовій роботі. Висновки засвідчуються

підписами голови апеляційної комісії, членів комісії та заявника із зазначенням «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь». Висновки апеляційної комісії зберігаються протягом 5 (п'яти) років з моменту оприлюднення стосовно академічного плагіату у письмових роботах наукових працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів у Вченого секретаря Інституту.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Дане Положення набуває чинності з моменту затвердження його Ученою Радою Інституту в установленому порядку.